

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 16.8.2007
COM(2007) 474 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**

Συμβολή στη μεγέθυνση και την απασχόληση

{SEC(2007)1045}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Συμβολή στη μεγέθυνση και την απασχόληση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κεντρική σημασία σε ό,τι αφορά την υλοποίηση της ανανεωμένης σύμπραξης για τη μεγέθυνση και την απασχόληση έχει η προσπάθεια προώθησης της οικονομίας της γνώσης, μέσω κυρίως της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας. Σε κοινοτικό επίπεδο, η Ένωση διαθέτει τρεις κεντρικούς μηχανισμούς στήριξης: την πολιτική για τη συνοχή, η οποία χρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής· το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα· και το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των τριών μηχανισμών, η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί να αναδείξει τις συνέργειες σχεδιασμού των χρηματοδοτικών μηχανισμών των ευρωπαϊκών πολιτικών έρευνας, καινοτομίας και συνοχής. Οι συνέργειες αυτές πρέπει τώρα να μεταφραστούν σε συνέργειες δράσης των εθνικών και περιφερειακών αρχών καθώς και περιφερειακών παραγόντων. Η ανακοίνωση καταγράφει την τρέχουσα κατάσταση και καλεί κράτη μέλη και περιφέρειες σε αποτελεσματικότερη εφαρμογή των πολιτικών και μηχανισμών έρευνας, καινοτομίας και συνοχής της ΕΕ.

Η έρευνα και η καινοτομία έχουν κομβική σημασία για την επίλυση ορισμένων από τα μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζει η ΕΕ, καθώς και για την υποστήριξη ενός κοινοτικού μοντέλου που θα βασίζεται στην οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική ευθύνη και την αειφόρο ανάπτυξη. Χρειάζεται να αυξήσουμε την παραγωγικότητα και τους ρυθμούς ανόδου της απασχόλησης και να περάσουμε σε οικονομικές δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Οι εργαζόμενοι χρειάζονται δεξιότητες υψηλότερης στάθμης και την ικανότητα να προσαρμόζονται στις αλλαγές. Η επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο έχει επομένως νευραλγική σημασία για την ένταση των προσπαθειών έρευνας και καινοτομίας.

Η έρευνα και η καινοτομία προσφέρουν επίσης λύσεις για την υπερπήδηση προβλημάτων που συναρτώνται με την μη αειφόρο χρήση των πόρων (συμπεριλαμβάνεται η κατανάλωση ενέργειας), για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και των δημογραφικών μεταβολών. Σε μια ανοιχτή παγκόσμια οικονομία, η ανταγωνιστικότητα έγκειται στην ικανότητα των επιχειρήσεων να παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η μετατόπιση συνεπώς προς μια μεγέθυνση που θα βασίζεται στην καινοτομία βρίσκεται στον πυρήνα του ανανεωμένου θεματολογίου της Λισαβόνας, το οποίο και αποτελεί την απάντηση της ΕΕ στην παγκοσμιοποίηση.

Η καινοτομία είναι αποτελεσματικότερη σε περιφερειακό επίπεδο, αφού η φυσική γεινίαση ενθαρρύνει τις συμπράξεις παραγόντων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Ο σχηματισμός περιφερειακών συσπειρώσεων αποτελεί συχνά το κλειδί για την επιτυχή προώθηση της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας. Η ικανότητα των επιχειρήσεων και των κέντρων λήψης αποφάσεων της περιφέρειας να μετατρέπουν τη γνώση, τις δεξιότητες και τις ειδικές ικανότητες σε αειφόρο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έχει καθοριστική σημασία για τις οικονομικές επιδόσεις των περιφερειών. Ωστόσο, οι περιφέρειες

της Ευρώπης διαφέρουν πολύ μεταξύ τους ως προς την ικανότητα απορρόφησης και ανάπτυξης γνώσης και τεχνολογίας, πράγμα που ανακόπτει τις προοπτικές τους για οικονομική μεγέθυνση και ενδεχομένως θα συντελέσει σε περαιτέρω όξυνση των μεγάλων ανισοτήτων ευημερίας σε επίπεδο ΕΕ, ανισοτήτων που απέκτησαν μεγαλύτερες διαστάσεις μετά τις πρόσφατες διευρύνσεις.

Οι νέες προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη η ΕΕ είναι ολοένα περιπλοκότερες και προϋποθέτουν ένα πιο δομημένο και στρατηγικό συνδυασμό κοινοτικών, εθνικών και περιφερειακών πολιτικών.

Οι κοινές ή συμπληρωματικές προτεραιότητες των κοινοτικών πολιτικών έρευνας, καινοτομίας και συνοχής στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας είναι:

- Να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος έρευνας με συμβολή στην αύξηση των ικανοτήτων έρευνας/ανάπτυξης, προώθηση της ευρωπαϊκής αριστείας, μείωση των διαρθρωτικών ανισοτήτων.
- Να βελτιωθούν οι επιδόσεις έρευνας/ανάπτυξης και καινοτομίας, ως συμβολή στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία απασχόλησης, ώθηση για ένα υγιές οικονομικό περιβάλλον, διευκόλυνση της πρόσβασης σε κεφάλαια κινδύνου, υποστήριξη της ανάπτυξης συσπειρώσεων καινοτομίας, ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, υποστήριξη δραστηριοτήτων μεταφοράς τεχνολογίας κυρίως από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα προς ΜΜΕ αλλά και μεταξύ ΜΜΕ, υποβοήθηση δημόσιων φορέων έρευνας/ανάπτυξης και ιδρυμάτων γνώσης να αναπτύξουν δεσμούς με την τοπική επιχειρηματική κοινότητα, π.χ. μέσω δικτύωσης.
- Να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και περιφερειών, με τόνωση της επιχειρηματικότητας και υποστήριξη των ΜΜΕ, καθώς επίσης και μέσω ενός δικτύου υποστήριξης επιχειρήσεων.
- Να ισχυροποιηθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να δοθεί περαιτέρω ώθηση για μια αρμονική, εξισορροπημένη και αειφόρο ανάπτυξη της Κοινότητας.
- Να προωθηθούν εθνικές, περιφερειακές και διαπεριφερειακές στρατηγικές καινοτομίας.
- Να δοθεί ώθηση στην καινοτομία και σε συσπειρώσεις καινοτομίας.

2. ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Αναζητώντας δυνατότητες επίτευξης ευρύτερων συνεργειών μεταξύ των υπόψη τριών πολιτικών, πρέπει να κατανοήσουμε τα σημεία εκκίνησης και τα ειδικά χαρακτηριστικά καθεμιάς εξ αυτών. Η πολιτική για την έρευνα, η πολιτική για την καινοτομία και η πολιτική για τη συνοχή συμβάλλουν στον κοινό στόχο για δημιουργία απασχόλησης και για οικονομική μεγέθυνση με διάφορους τρόπους. Ενώ η πολιτική για την έρευνα εστιάζει στην προώθηση της αριστείας σε διεθνές επίπεδο, η πολιτική για την καινοτομία εστιάζει στη μετατροπή της γνώσης σε επιχειρηματικές ευκαιρίες και νέες κοινωφελείς λύσεις, μεταξύ άλλων μέσω καινοτόμων διαδικασιών και οργανωτικών ρυθμίσεων που επιδρούν στις δομές, τις διεργασίες και τις διασυνδέσεις μεταξύ φορέων. Η πολιτική για τη συνοχή εστιάζει στην προώθηση της περιφερειακής αριστείας. Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, και

προς υποστήριξη της στρατηγικής της Λισαβόνας, η πολιτική για τη συνοχή έχει γίνει μείζων πηγή επενδύσεων σε πεδία όπως η E&TA και η καινοτομία, τόσο στις μειονεκτικές περιφέρειες, όπου το ζητούμενο είναι η εν γένει υποδομή για τέτοιες δραστηριότητες, όσο και στις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, όπου τέτοιες δραστηριότητες χρειάζεται να ενισχυθούν ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα. Για τα προγράμματα συνοχής που καλύπτουν την περίοδο 2007-2013, ζητείται από τα κράτη μέλη να προβλέψουν ένα ποσοστό μεταξύ 60% και 75% των πόρων που διατίθενται για επενδύσεις συνδεδεμένες με τη στρατηγική της Λισαβόνας, κυρίως για E&TA και καινοτομία.¹ Το πεδίο συνέργειας με τις πολιτικές έρευνας και καινοτομίας είναι συνεπώς ευρύτερο από κάθε άλλη φορά.

Επιδιώκοντας βελτιωμένο συντονισμό μεταξύ των τριών υπόψη πολιτικών, πρέπει να συνεκτιμήσουμε τα εξής δεδομένα:

- (1) Καθεμιά απ' αυτές έχει διαφορετική νομική βάση στη συνθήκη ΕΕ. Ενώ ο συνολικός στόχος – απασχόληση και μεγέθυνση – είναι ο ίδιος, οι επιμέρους στόχοι πρέπει να προσδιοριστούν σύμφωνα με τη συνθήκη.
- (2) Σε συσχέτιση με τη διαφορετική νομική βάση, οι μηχανισμοί έρευνας και καινοτομίας επικεντρώνονται σε ειδικά θέματα, ενώ οι μηχανισμοί της συνοχής επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες. Η πρώτη σειρά μηχανισμών καταλήγει σε θεματική εξειδίκευση· η δεύτερη επιδιώκει να προωθήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση.
- (3) Διαφορές υπάρχουν και στις μεθόδους εφαρμογής. Το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο χρησιμοποιεί κυρίως ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην αξιολόγηση των προτάσεων, η Επιτροπή επικουρείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και οι προτάσεις επιλέγονται βάσει αριστείας. Το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) επίσης χρησιμοποιεί προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τόσο για τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ICT) όσο και για τεχνολογίες ευφυούς ενέργειας, ενώ για τους άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς χρησιμοποιείται διαρκής ανοιχτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με κριτές το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων και την Επιτροπή. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων της συνοχής εφαρμόζεται κοινή διαχείριση από την ΕΕ και τα κράτη μέλη με ένα σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Ενώ προκηρύσσονται ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προσφορών και για τα προγράμματα της συνοχής, το εύρος της παρέμβασης περιορίζεται κατά κανόνα σε μία περιφέρεια (αν και υπάρχουν προγράμματα στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή που καλύπτουν ένα κράτος μέλος ή μια ομάδα περιφερειών). Ως εκ τούτου, η διαδικασία επιλογής βασίζεται πρωταρχικά στις περιφερειακές συμπράξεις. Ένεκα των διαφορών αυτών, εξίσου μπορεί να διαφέρουν και οι άμεσοι δικαιούχοι.

Με τα δεδομένα αυτά, και στο πλαίσιο χάραξης πολιτικών για την περίοδο 2007-2013, η Επιτροπή εξέτασε ποιοι είναι οι καλύτεροι τρόποι αλληλοσυμπλήρωσης και γεφύρωσης των

---

¹ Ο στόχος 60% αφορά τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες (περιφέρειες της σύγκλισης), ενώ ο στόχος 75% αφορά τις άλλες (περιφέρειες της ανταγωνιστικότητας). Οι στόχοι είναι δεσμευτικοί για τις χώρες της ΕΕ-15, προαιρετικοί όμως για τις χώρες των δύο τελευταίων διευρύνσεων (ΕΕ-12). Το φθινόπωρο 2007, η Επιτροπή θα παρουσιάσει πλήρη στοιχεία για τα προγράμματα των κρατών μελών σε ανακοίνωση με θέμα «Delivering the Lisbon Agenda in the regions – innovation and cohesion policy 2007-2013».

υπόψη πέντε μηχανισμών, που είναι το 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο E&TA· το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία· οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί της συνοχής (δηλαδή τα διαρθρωτικά ταμεία: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)², καθώς και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Οι δυνατότητες συντονισμένης χρήσης των μηχανισμών αυτών είναι σήμερα μεγαλύτερες από άλλοτε, όπως περιγράφεται στο παράρτημα Ι. Το γεγονός ότι οι πέντε μηχανισμοί καλύπτουν τώρα την ίδια χρονική περίοδο (2007-2013) επίσης θα διευκολύνει τη συντονισμένη χρήση τους.

Το 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο εισήγαγε μια σειρά από ειδικές πρωτοβουλίες με σκοπό την αύξηση της ικανότητας φορέων από μειονεκτικές περιφέρειες να συμμετέχουν σε έργα συνεργασίας, αλλά δεν κρίθηκε σκόπιμο να προταθούν κριτήρια επιλογής μέσω των οποίων να συνεκτιμώνται η περιφερειακή διάσταση ενός έργου ή οι διαφοροποιημένοι συντελεστές ενίσχυσης ανάλογα με τον βαθμό ανάπτυξης μιας περιφέρειας. Ομοίως, ενώ η πολιτική για τη συνοχή δεν προσδιορίζει ελάχιστες πιστώσεις ειδικά για την έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία (RTDI) ή άλλον τομέα, τόσο οι κανονισμοί όσο και οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή δίνουν σαφή ώθηση στην ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας στις περιφέρειες, μέσω της χρηματοδότησης παραγωγικών επενδύσεων και της συμβολής παράλληλα στη δρομολόγηση στρατηγικών για έρευνα/ανάπτυξη και καινοτομία που θα βασίζονται στο τοπικό «ενεργητικό». Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα κράτη μέλη έχουν προβλέψει περί τα 45 δισεκατομμύρια ευρώ για χρηματοδότηση επενδύσεων έρευνας/ανάπτυξης και καινοτομίας στο πλαίσιο της συνοχής, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Το ποσό αυτό είναι τριπλάσιο εκείνου που επενδύθηκε στα υπόψη πεδία κατά την περίοδο 2000-2006.

Όπως δείχνουν οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας, το κλειδί για μια συνεκτική στρατηγική στήριξης της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας το κρατάνε τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες, που αξιολογούν τις επενδυτικές ανάγκες και κάνουν την ιεράρχηση των έργων. Ενώ, για λόγους συνδεδεμένους με την υγιή δημοσιονομική διαχείριση των δημόσιων πόρων, δεν είναι δυνατή η συνδυασμένη χρηματοδότηση συγκεκριμένου συνόλου επιλέξιμων δαπανών από δύο διαφορετικές κοινοτικές πηγές [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, άρθρο 54 παράγραφος 5], είναι όμως δυνατή η χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και άλλων κοινοτικών πόρων για τη χρηματοδότηση διαφορετικών τμημάτων ή σταδίων ενός, για παράδειγμα, έργου ή προγράμματος έρευνας και καινοτομίας, υπό τον όρο ότι το εκάστοτε τμήμα ή στάδιο ανταποκρίνεται στα κριτήρια υποστήριξης που έχει καθορίσει η πηγή χρηματοδότησης.

Παράλληλα, η συνέργεια δεν πρέπει απλώς να περιορίζεται σε συμπληρωματική χρηματοδότηση ενός έργου· άπτεται επίσης της δημιουργίας και ανάπτυξης ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας. Η ανταλλαγή γνώσης με υποστήριξη από τους κοινοτικούς μηχανισμούς είναι επίσης μια σημαντική μορφή συνέργειας. Επιπλέον, όλοι οι σχετικοί κοινοτικοί μηχανισμοί μπορούν να υποστηρίξουν καινοτομίες στον κοινωνικό τομέα. Και οι τρεις κοινοτικοί μηχανισμοί προσφέρουν εκτεταμένες ευκαιρίες (συμπεριλαμβάνεται η προοπτική διερεύνηση) ώστε οι περιφέρειες της ΕΕ να ανταλλάσσουν μεταξύ τους τεχνογνωσία έρευνας και καινοτομίας. Η μετάδοση ορθών πρακτικών μέσω διαπεριφερειακών συμπράξεων έχει ουσιαστική σημασία για τη βελτίωση των επιδόσεων σε

---

² Δεν αναφέρεται το άλλο εργαλείο της συνοχής, το Ταμείο Συνοχής, επειδή δεν έχει άμεση σχέση με την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία.

έρευνα και καινοτομία σε ολόκληρη την ΕΕ. Στην περίπτωση της πολιτικής για τη συνοχή, η πρωτοβουλία Regions for Economic Change και η ενσωμάτωση καινοτόμων δράσεων και διακρατικών προγραμμάτων σε επιχειρησιακά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) θα διαδραματίσουν εδώ σημαντικό ρόλο, ενώ στο 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο θα υπάρχουν αποκλειστικές πρωτοβουλίες, όπως «Regions for Knowledge» (KnowREG), «Unlocking Research Potential» και «ERA-NET». Τέλος, το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) παρέχει περαιτέρω δυνατότητες ανταλλαγής γνώσης και ορθών πρακτικών, στο πεδίο κυρίως της καινοτομίας.

3. ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗΣ

Το Συμβούλιο ανταγωνιστικότητας επανέλαβε πρόσφατα την αναγκαιότητα αύξησης των συνεργειών μεταξύ ερευνητικής πολιτικής, περιφερειακής πολιτικής και πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα³. Τα σχετικά ζητήματα έχουν απασχολήσει και κάποιες γνωμοδοτικές ομάδες και άλλους φορείς, οι οποίες και ζητούν βελτίωση της συνεργασίας και του συντονισμού σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων παικτών.⁴ Οι ομάδες αυτές έχουν κάνει συστάσεις που καλύπτουν διάφορα θέματα:

- (a) Την αξία που έχει για τις εθνικές και περιφερειακές αρχές η ανάπτυξη μιας ειδικής στρατηγικής για συντονισμένη χρήση του προγράμματος-πλαισίου και των προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή, ως μέρος της στρατηγικής τους για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία (RTDI).
- (b) Τη σημασία της αξιοποίησης των ευκαιριών που παρέχουν η πολιτική για τη συνοχή και το πρόγραμμα-πλαίσιο για ενίσχυση των στρατηγικών έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (RTDI) μέσω ανταλλαγών και δικτύωσης.

---

³ Στις 25 Ιουνίου 2007, το Συμβούλιο (ανταγωνιστικότητας) ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την «αποτελεσματικότερη στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας: συντονισμός της χρήσης του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και των διαρθρωτικών ταμείων). Μεταξύ άλλων, στα συμπεράσματα υπογραμμίζεται η σημασία της ανάπτυξης στρατηγικών RTDI, η ενίσχυση της διακυβέρνησης και η ανάπτυξη αριστείας RTDI.

⁴ Η επιτροπή επιστημονικής και τεχνικής έρευνας της ΕΕ (CREST) ενέκρινε κατευθυντήριες γραμμές για καλύτερη και συντονισμένη χρήση του προγράμματος-πλαισίου και των διαρθρωτικών ταμείων για υποστήριξη της έρευνας και ανάπτυξης ("**How to make better coordinated use of Framework Programme and Structural Funds to support R&D**"). Η Ευρωπαϊκή συμβουλευτική επιτροπή για την έρευνα (European Research Advisory Board/EURAB) παρουσίασε σχετική ενημέρωση με θέμα την ενεργοποίηση του «γνωστικού τριγώνου» έρευνας, εκπαίδευσης και καινοτομίας μέσω των διαρθρωτικών ταμείων ("**Energising Europe's Knowledge Triangle of Research, Education and Innovation through the Structural Funds**"). Το Ευρωπαϊκό στρατηγικό φόρουμ υποδομών έρευνας (European Strategy Forum for Research Infrastructures/ESFRI) ζητάει περισσότερες συνέργειες για τις υποδομές έρευνας. Στις αρχές του 2008, το ESFRI θα προχωρήσει σε ανάλυση των *περιφερειακών πυλώνων των πανευρωπαϊκών υποδομών έρευνας*. Η επιτροπή ITRE (βιομηχανίας, έρευνας και ενέργειας) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανέθεσε πρόσφατα την πραγματοποίηση μελέτης με θέμα "**Synergies between the EU 7th Research Framework Programme, the Competitiveness and Innovation Framework Programme and the Structural Funds**" (συνέργειες μεταξύ του 7^{ου} προγράμματος-πλαισίου, του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) και των διαρθρωτικών ταμείων), η οποία θα ζητάει αύξηση των συνεργειών μεταξύ 7^{ου} προγράμματος-πλαισίου, προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) και διαρθρωτικών ταμείων, σε μια προσπάθεια αποφυγής χασμάτων και επικαλύψεων.

- (c) Προτάσεις για αποτελεσματικές συνέργειες σε κομβικά πεδία: ισχυροποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (RTDI)· ανάπτυξη αριστείας· ιδιαίτερη προσοχή στην παράμετρο MME· οικοδόμηση συνεργασίας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο· βελτίωση της οικονομικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης.
- (d) Την αναγκαιότητα για βελτιωμένη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ εθνικών και περιφερειακών παραγόντων που εμπλέκονται στην παρουσίαση του προγράμματος-πλαisiού, του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) και της πολιτικής για τη συνοχή· την αναγκαιότητα για πληρέστερη ενημέρωση των δικαιούχων.
- (e) Εφαρμογή δράσεων που υποστηρίζονται μέσω του ειδικού προγράμματος «Ικανότητες» του 7^{ου} προγράμματος-πλαisiού, για τη διαμόρφωση ή κατάρτιση δράσεων μέσω του αντίστοιχου προγράμματος συνοχής των συμμετεχουσών περιφερειών και αντιστρόφως, εφαρμογή προγραμμάτων συνοχής ώστε να τεθούν τα θεμέλια για μελλοντική συμμετοχή στα προγράμματα-πλαίσια.
- (f) Την αναγκαιότητα ευρύτερων συνεργειών μεταξύ της πολιτικής για τη συνοχή και του 7^{ου} προγράμματος-πλαisiού με αντικείμενο τις ερευνητικές υποδομές· τη σημασία της ουσιαστικής εμπλοκής των νεότερων κρατών μελών στον ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για τις υποδομές έρευνας.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ΕΕ εφαρμόζει συμπληρωματικές πολιτικές για να υποστηρίξει την έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα στις περιφέρειες και στα κράτη μέλη της Ευρώπης. Η εξασφάλιση της βάσης για άριστη έρευνα και καινοτομία είναι προϋπόθεση για τη διατήρηση του κοινοτικού μοντέλου αειφόρου ανάπτυξης. Η πολιτική για τη συνοχή μπορεί να συμβάλει για τη δημιουργία υποδομών έρευνας και καινοτομίας σε όλες τις περιφέρειες, για την ενθάρρυνση και υποστήριξη καινοτομιών στον κοινωνικό τομέα και για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μέσω της διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Από τη στιγμή που οι περιφέρειες θα έχουν επιτύχει μια στάθμη ικανοτήτων τέτοια που να τους επιτρέπει να συμμετέχουν με επιτυχία στον ανταγωνισμό μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων-πλαisiών, το πρόγραμμα-πλαίσιο E&TA και το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (RTDI), συμβάλλουν σε περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων αυτών με συνέχιση των ανταλλαγών ορθών πρακτικών, ενθάρρυνση της πολυεθνικής προσέγγισης και συσπείρωση των παικτών γύρω από συγκεκριμένες πρωτοβουλίες επίλυσης προβλημάτων. Με τη σειρά τους, τα διαρθρωτικά ταμεία έχουν τη δυνατότητα να στηρίζουν ανάγκες που θα έχουν εντοπιστεί μέσω των μηχανισμών του προγράμματος-πλαisiού και του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομίας που αφορούν την RTDI.

Η Κοινότητα έχει εξασφαλίσει την ύπαρξη συνεργειών μεταξύ των καθιερωμένων μηχανισμών με στόχο την περαιτέρω μεγέθυνση και απασχόληση. Οι συνέργειες σχεδιασμού πρέπει τώρα να μεταφραστούν σε συνέργειες δράσης των εθνικών και περιφερειακών αρχών καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Η ευθύνη επίτευξης των φιλόδοξων στόχων για βελτίωση των κοινοτικών επιδόσεων έρευνας και καινοτομίας ανήκει στα κράτη μέλη. Στην πολιτική για τη συνοχή, η Κοινότητα διαθέτει μια σημαντική πηγή «επένδυσης» στην

κατεύθυνση αυτής της προσπάθειας· ενθαρρυντική είναι παράλληλα η πρόοδος που σημειώνουν τα κράτη μέλη καθώς αξιοποιούν αυτήν την πολιτική για τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2007-2013. Παρ'όλα αυτά, η Επιτροπή πιστεύει ότι μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω η ενημέρωση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο αναφορικά γύρω από τους μηχανισμούς και τη χρήση τους.

- (1) Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις διευθετήσεις για συντονισμένη προετοιμασία και χρήση των κοινοτικών μηχανισμών στήριξης της E&TA, της καινοτομίας και της συνοχής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· καλεί επίσης τα κράτη μέλη να εξηγούν στις εκθέσεις εφαρμογής των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων πώς οι διευθετήσεις αυτές συντελούν στην αντιμετώπιση των κεντρικών προκλήσεων της χώρας τους. Οι ευκαιρίες για συντονισμένη χρήση πρέπει να εξετάζονται κατά την κατάρτιση επιχειρησιακών μηχανισμών και στρατηγικών, καθώς και με γνώμονα τα διαφορετικά τμήματα και στάδια των έργων έρευνας και καινοτομίας. Πρέπει επίσης να βρεθούν τρόποι ώστε να γνωρίσουν πολύ καλά τις ευκαιρίες που παρέχονται μέσω των υπόψη κοινοτικών μηχανισμών, όσοι εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος-πλαisiού, του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP) και των προγραμμάτων συνοχής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων υπουργείων και των περιφερειακών διοικητικών αρχών έρευνας και καινοτομίας· να δοθούν κίνητρα για τη χρήση των μηχανισμών αυτών· να ανταλλάσσονται πληροφορίες και ορθές πρακτικές σχετικά με την αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ των μηχανισμών· να τίθενται στη διάθεση δυνάμει δικαιούχων πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς αυτούς.
- (2) Μέχρι τέλους του 2007, η Επιτροπή θα καταρτίσει έναν πρακτικό οδηγό ευκαιριών χρηματοδότησης για ερευνητικά ιδρύματα και επιχειρήσεις που θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν κοινοτική χρηματοδότηση για να αναλάβουν δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Ο οδηγός θα υποδεικνύει επίσης πώς μπορεί να στηθούν σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο μηχανισμοί που θα εξυπηρετούν τη συντονισμένη πρόσβαση στους διάφορους κοινοτικούς μηχανισμούς και θα περιέχει επεξηγήσεις για την εφαρμογή του άρθρου 54 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση συγκεκριμένου συνόλου επιλέξιμων δαπανών από δύο διαφορετικές κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης.
- (3) Την άνοιξη του 2009, η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση για την πρόοδο που θα έχει συντελεστεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο ως προς τη συντονισμένη χρήση των κοινοτικών μηχανισμών, με παραδείγματα ορθής πρακτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- (4) Για να διευκολύνει τη συμπληρωματική χρηματοδότηση μέσω κοινοτικών, εθνικών και περιφερειακών μηχανισμών, η Επιτροπή θα ενημερώνει σε τακτική βάση τις εθνικές/περιφερειακές αρχές σχετικά με φορείς εγκατεστημένους στην επικράτειά τους οι οποίοι χρηματοδοτήθηκαν μέσω του 7ου προγράμματος-πλαisiού και του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP). Οι σχετικές πληροφορίες θα παρέχονται μέσω των υπαρχουσών δομών διακυβέρνησης που προβλέπονται για καθέναν από τους εν λόγω μηχανισμούς.

Για να παρακολουθεί τη συνέχεια των δράσεων στις οποίες αναφέρεται η παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή θα μεριμνά ώστε να συναντώνται σε τακτά διαστήματα ενδιαφερόμενοι για την έρευνα, την καινοτομία και την περιφερειακή ανάπτυξη με τις

υπηρεσίες της Επιτροπής που ενδιαφέρονται για τη διάσταση της ανταγωνιστικότητας στις περιφέρειες και με σκοπό την παροχή στήριξης και συμβουλών.